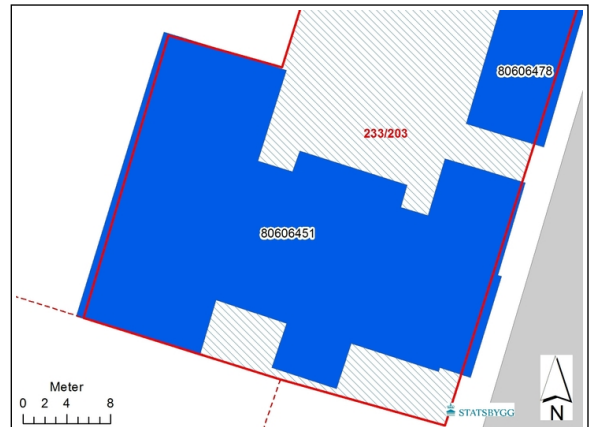

BYGNING 11101 OSLO BISPEGÅRD - HOVEDBYGNING

Kompleks 3571 OSLO BISPEGÅRD

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG ØST
GAB nr:	80606451
Gnr/bnr:	233/203
Oppført:	1883 - 1884
Byggherre:	Oslo bispedømmeråd
Arkitekt:	Henrik Thrap-Meyer
Opprinnelig funksjon:	Offentlig forvaltning
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	Kontor
Regulering:	Regulert: Området er regulert til spesialområde bevaring. S-2907, 18.03.1987
Vernestatus:	Automatisk fredet etter kulturminneloven §4 Vedtaksfredet etter kulturminneloven §15 5.1.1994 Regulert til Spesialområde for bevaring etter Plan- og bygningsloven § 25.6 Annet vern: Gul liste og kgl.res. av 20.11.92

Utsnitt situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Sammendrag bygningbeskrivelse

Hovedbygningen er en toetasjers pusset teglstensbygning med granittsokkel. Middelalderdelen av vestfløyen er av naturstein og teglstein. Bygningen har saltak tekket med skifer og en kraftig gesims som blir brutt ved at gavlene krages opp over takflaten. Gavlene er dekorert med forsenkede veggfelt (strebebuer). Bygningen har bevart de opprinnelige vinduene med unntak av to vinduer som er byttet i biskopens kontor. Ytterdørene er også originale. Tårnet foran inngangen på sørsiden er kvadratisk med pyramideformet tak.

Oslo bispegård er typisk for den romantiske stilperioden på slutten av 1800-tallet. Både utvendig og innvendig er forbildene hentet fra gotikken, men er blitt omformet etter tidens egen smak og mote. Til tross for nyere endringer har huset bevart sin egenart og stilpreg, og det er gode muligheter for å finne eldre lag under dagens overflater.

Hovedbygningen har en tilnærmet t-formet grunnplan. Deler av fløyen mot vest ble bygget i middelalderen. De tre hvelvede rommene fra middelalderen eksisterer fortsatt, og det søndre rommet ble innredet til kapell i 1970. I etasjen over er det representasjonsrom med to stuer mot sør, bispesal og spisesal i midten og glassveranda mot nord. Bispesalen og spisesalen er gjennomgående. Fløyen vinkelrett på vestfløyen inneholder hall med resepsjon og kontorer. Hovedtrappen leder opp til representasjonsrommene i 2. etasje, som fram til 1986 var biskopens bolig. Planløsningen er i hovedsak bevart fra 1884, selv om to av dagens kontorer har blitt avdelt med lettvegger og hallen kan være ombygd.

Vesentlige deler av bygningens interiør er godt bevart. Dette gjelder først og fremst for representasjonsdelen av bygningen. Opprinnelige fyllingsdører med gerikter og annen belistning er i stor grad bevart.

Hallen i første etasje kan ha kommet på begynnelsen av 1900-tallet og har bevart en eldre, imitert gyldenlærstapet og to dreide søyler med gullstaffering som sannsynligvis er fra denne perioden. I spisesalen er det høy, original brystning med fyllingsfelt. Spisesalen og bispesalen har bevart mye av rommenes opprinnelige utsmykning med takrosetter, doble fyllingsdører med dekorerte sidestolper og kraftige overstykker samt kraftig profilerte tak- og fotlister.

Bygningen ble rehabilitert av Statsbygg i 2000. Interiøret ble stilmessig ført tilbake til det opprinnelige, og fasaden fikk sin opprinnelige farge.

Kilde:

Hentet fra "Vedtak om fredning med hjemmel i kulturminnelovens § 15", datert 5. januar 1994

Bygningshistorikk

1623		Bispegården blir oppført på ruinene av Olavsklosteret.
1860		Arkeologiske utgravinger i området avdekker grunnmurene til Olavsklosteret, Olavskirken og St. Hallvardskatedralen
1882		På grunn av forfall ble det ved stortingsvedtak besluttet å rive bispegården. Middelalderdelen ble bevart.
1883	1884	Bygget reises etter tegninger av arkitekt Henrik Thrap-Meyer.
1932		Minneparken åpner.
1968		I forbindelse med bispeskiftet gjennomføres en omfattende oppussing.
1985		Biskopens bolig flyttes ut av bygget.
1986		Hele bygget tas i bruk som kontorer for den kirkelige administrasjonen knyttet til biskopen og Oslo bispedømmeråd.
1994		Bygningen fredes.
1997		Det blir bestemt å rehabilitere bygget. I forbindelse med søknaden om dispensasjon fra kulturminneloven ble det laget en dokumentasjon av bygget og forandringer som gjøres.
2000		Totalrehabiliteres av Statsbygg etter tegninger av arkitektene Riseng og Kiehl A/S. Interiøret blir stilmessig ført tilbake til det opprinnelige. Ny garderobe og WC etableres. For å bedre adkomsten for bevegelseshemmede personer, anlegges heis og rampe. Heisen er det eneste dyptgripende inngrepet i den bærende konstruksjonen og medfører hulltaking i gulv i første og annen etasje. Nytt ventilasjonssystem, radiatorer og elektrisk anlegg samt nytt garderobeanlegg etableres. Innvendig tilbakeføres dører, gulv, vegger og tak i originalfarge. Glasstaket over trappen tilbakeføres også. Fasaden males i en okergul farge.
2004		Det graves grøft på sørsiden av bygget for å hindre fukt og råte.

BYGNING 11101 OSLO BISPEGÅRD - HOVEDBYGNING

Kompleks 3571 OSLO BISPEGÅRD

Vern

Formål:	Formålet er å videreføre eksisterende fredning.
Begrunnelse:	Oslo bispegård ble vedtaksfredet i 1994. Middelalderdelen av Oslo Bispegård, som er oppført før 1537, er automatisk fredet. Følgende er sitert fra vedtak om fredning datert 5. januar 1994: "Formålet med fredningen er å bevare hovedbygningens eksteriør og interiør både når det gjelder hovedstruktur og detaljering, samt plansløsning, utsmykning, materialbruk, overflatebehandling, vinduer og dører."
Omfang:	Hovedbygningen: eksteriør, interiør og utomhus.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Hele anlegget sett fra Egedes gate. Hovedinngangen er i tårnet. Opphavsrett: Statsbygg.

Sørfasaden med tårnet vender mot Minneparken. Til venstre er den tverrstilte fløyen som er bygget på ruinene av Olavsklosteret. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasaden mot vest. Fløyen er bygget på ruinene av Olavsklosteret og tre rom er bevart i kjelleren. Rommene er et av de første eksemplene på bruk av tegl som bygningsmateriale. Opphavsrett: Statsbygg.

Nord- og vestfasaden av fløyen med ruinene etter Olavsklosteret i forgrunnen. Gavlfasadene har gotiske vinduer. Opphavsrett: Statsbygg.

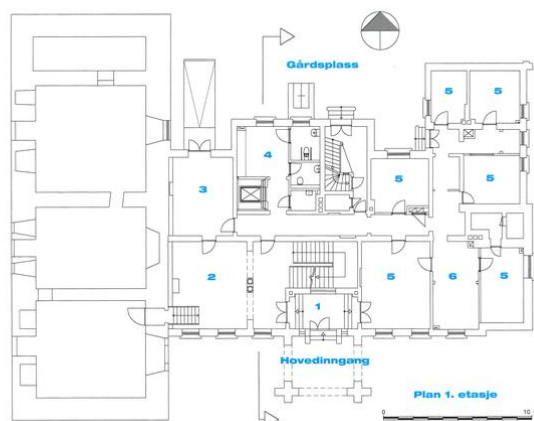
BYGNING 11101 OSLO BISPEGÅRD - HOVEDBYGNING

Kompleks 3571 OSLO BISPEGÅRD

Nordfasaden vender mot gårdsplassen. Opphavsrett: Statsbygg.

1. Vindfang
2. Hall
3. Resepsjon
4. Garderobe
5. Kontor
6. Arkiv

Plan 1. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

I første etasje er resepsjonen. Veggene har godt bevart gyldenlærimitasjon av papir som trolig er fra tidlig på 1900-tallet. Opphavsrett: Statsbygg.

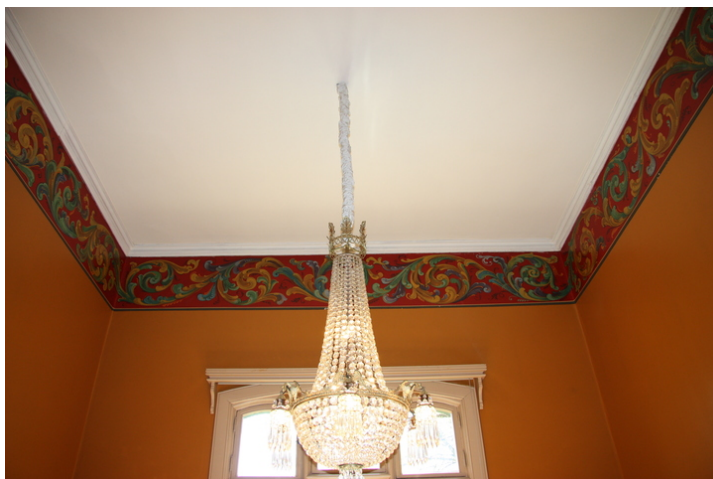
I det ene hvelvede rommet fra Olavsklosterets tid er det innredet for gudstjenester. Her er teglen hvitkalket. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 11101 OSLO BISPEGÅRD - HOVEDBYGNING

Kompleks 3571 OSLO BISPEGÅRD

I annen etasje, som fram til 1985 var bolig for biskopen, er det i dag representasjonslokaler. Opphavsrett: Statsbygg.

I annen etasje i tårnet, som i dag er biskopens kontor, ble det avdekket en bord langs taket som trolig er fra 1920-tallet. Opphavsrett: Statsbygg.

Loftet over fløyen har synlige bjelkekonstruksjon. I gavlveggen er det tre gotiske vinduer. Opphavsrett: Statsbygg.

I toppen av tårnet er det et lite rom med rekke av gotiske vinduer på tre vegger. Opphavsrett: Statsbygg.